

Takve su ispite već davno otparile sve moderne države kao Francuska, Švica, Engleska, Čehoslovačka itd.

Odlikovanje odnosno kažnjavanje školske dece

Odredbe čl. 61., 1. i 2. odlomak uzgojno su reakcionarne te nikako ne spadaju u zakon, jer moderne države i moderno uzgojslovje ne pozna sličnih sredstava, a najmanje pak, da bi se ona zakonom propisivala.

Koroško ljudsko štetje — velika uradna sleparija.

Dolgo so cvrli in pekli material ljudskega štetja v letu 1923., končno je rezultat po občinskih objavil časopis »Carinthia«. Naravnost gorostasne so številke, ki jih je zmcervaril »Državni urad za statistiko na Dunaju« na podlagi napadnih podatkov, ki so jih dognali števni komisariji. »Politično in gospodarsko društvo« v Celovcu je svoječasno proti postopanju števni komisarijev protestiralo in »Koroški Slovenec« je objavil nekaj tako drastičnih slučajev, da se nam sedaj ni treba čuditi nad rezultati.

Potvarjanje je tako očividno, da dogane številke vsak človek domačin ovrže z lahkoto.

Vzemimo »Podjunsko dolino«. Bistrice 474 Nemcev, Libuče 567, Blato 300, Žrabeč 54, Potoče (Libelče) 151, Bela 345, Žitare vas 273, Škocjan 384, Rikarje vas 898, Globasnica 490, Galicija 424, Doberla vas 1876. Kje so se ti Nemci vzeli? Pred in med vojno jih ni bilo in tudi sedaj jih ni! Če se najde v kaki občini kak Nemec, tedaj je to uradnik ali priseljenec, ali pa orožnik. Niti vsi učitelji niso Nemci, saj se jih je mnogo priselilo iz Jugoslavije. Domačini niso Nemci! Rajna Avstrija je pri vsakem štetju pogoltnila nekaj tisoč Slovencev, a sedaj pa ima še vse drugačen apetit. Dobro da ni vseh pojedla — ker tedaj bi ji gotovo obležali v želodcu.

Če je slovenski živelj že v ti dolini, ki je popolnoma kompaktno slovenska, tako decimiran, kako šele izgleda severno Drave. Le občina Sv. Peter na Vašnjah, kjer je kakih 20 Nemcev, je še osta-

Kažnjavanje škotske dece za izostajanje.

Zakonom čl. 55. odredjuje se, da novčanu kaznu za izostajanje škotske dece izriče mesni školski odbor. Ta dužnost nek se prenese na sresku školsku oblast, jer bi kažnjavanje sa strane mesnog školskog odbora, kojega je član takodjer školski upravitelj, bilo na štetu naklonosti pučanstva prema školi i učitelju te bi to rodilo lokalnim nezadovoljstvom, dapače i ličnom mržnjom.

Ocenjivanje školske dece.

Čl. 56. spada više u naredjenje nego u zakon.

Celodnevna školska obuka.

U čl. 47. otpade prvi odlomak s obzirom na one škole, koje imaju nedeljeno dopoldnevno poučavanje.

Kazne za školskog upravitelja.

Čl. 60., 5. odlomak spada u disciplinarne propise u koliko se tiče školskog upravitelja.

Netačni izrazi u nacrtu zakona.

Izrazi »itd.« ... i dr. ... nek se ispuste iz zakona, jer mogu zavesti na razna tumačenja, koja zakonodavac nije nikad predviđao. To se može nadomestiti tako, da se navedu zamišljene uredbe i izrazi, jer smatramo stilizaciju zakona za nešto stalno, izvesno, s matematičnom tačnošću.

la s 50%! Povsod drugod pa že Slovenec skoraj ni. In vendar so tudi tu Slovenci kompaktno naseljeni in se o tem vsak lahko prepriča. Nemškutarija na tem vsem ne spremeni ničesar.

Druga enako velika lumparija pa je, da je izdelal v propagandne svrhe največji Slovenožerec, zgodovinar dr. Martin Wutte, na podlagi novega ljudskega štetja ročni jezikovni zemljevid Koroške (merilo: 1:400.000). Mesto da bi kot strokovnjak nastopil proti taki potvoritvi — jo sam širi. To pač zgodovinarju ne dela časti!

Zemljevid je tehnično dobro izdelan in zelo pregleden, ker kaže vse meje posameznih občin na slovenskem ozemlju. Poleg imena občine je z raznimi rudečimi (nemški) in modrimi (slovenski) pikami na enostaven način označeno število Nemcev in Slovencev. Po ti risbi so Slovenci, kot kompaktno naseljen narod, na svoji zemlji manjšina! Novo je, da so gore in večji gozdovi zaznamovani z zeleno barvo, to pa je v slovenskem ozemlju južno Drave, dočim je severno označena le z malo liso Svinska planina, tako da je naseljeno slovensko ozemlje močno okrnjeno.

Iz vsega tega, iz pisave časopisov in intervencij poslancev je razvidno, kako smotreno delajo složno vsi faktorji, društva, osebe in oblasti, bodisi na šolskem, političnem in gospodarskem polju, da predložijo svetu hitro umiranje Slovencev.

Kakšno pa je naše propagandno delo? N.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

—r Minister prosvete g. Pribečević o nemškem šolstvu v Jugoslaviji. Povod govora avstrijskega zveznega kancelarja g. Rameka v avstrijskem parlamentu, nam je dal g. minister prosvete Pribečević nastopno izjavo: Avstrijski zvezni kancelar Ramek je v dunajskem parlamentu pa interpelacijo poslanca Hampla o zatvoritvi nemških paralelnih razredov na nižjih srednjih šolah izjavil, da je naročil avstrijskemu odpravniku poslov v Beogradu, naj vložijo protest za slučaj, ako sem jaz to zatvoritev obrazložil s postopanjem avstrijskih oziroma koroških šolskih oblastev napram slovanskim manjšinam na Koroškem. Povodom tega govora avstrijskega g.

zveznega kancelarja Rameka moram predvsem izjaviti, da so bili nemški paralelni razredi na nekaterih naših srednjih šolah zatvorjeni zato, ker število školske dece ne odgovarja zahtevam naših šolskih zakonov, ker nemško prebivalstvo želi pouk v državnem jeziku, da bi se nemška deca na ta način prej naučila državnega jezika, kar je našim nemškim sodržavljanom tudi iz gospodarskih razlogov nujno potrebno. Tudi mi z ničemer nismo obvezani, da vzdržujemo srednje šole z nemškim učnim jezikom. Te zatvoritve nisem jaz nikdar prikazal kot retorizijo radi neugodne situacije, v kateri se nahajajo slovanske manjšine v Avstriji glede javnega pouka, da bi se taka retorizija mogla pojasniti z dosedanjimi razmerami slovanskega šolstva v Avstriji. Nikako čudo torej ni, da se je pojavilo v naših novinah tako

pojasnjevanje. G. zvezni kancelar Ramek je sicer izjavil, da imajo naši rojaki na Koroškem okoli 80 utrakvističnih šol. Kdor pa pozna značaj teh šol, je na čistem glede tega, da so te utrakvistične šole, proti katerim so se že v bivši avstro-ogrski državi vršile tolike borbe, pravzaprav nemške šole, na katerih uče nemški učitelji v nemškem jeziku, da se slovenščina uporablja samo pri prvem pouku, kolikor je potrebna, da se šolska deca nekoliko sporazume z učitelji. Tudi učne knjige so na teh šolah, razen ene predvojne dvojezične, sestavljene izključno v nemškem jeziku. Značilno je, da je nemški Schulverein, ki deluje za germanizacijo proti narodnim manjšinam, za svoje šole uvedel iste utrakvistične šole. Položaj nemške manjšine v naši državi je glede javnih šol tak, da ne more biti boljši. V vsaki občini, v kateri živi nemški element, posluje osnovna šola v nemškem učnem jeziku z učitelji nemške narodnosti. Vse te šole vzdržuje država, ki tudi obenem plačuje učne moči, kakor ostale državne učitelje. V naši državi je okoli 220 nemških osnovnih šol s 623 oddelki, pet srednjih in meščanskih šol s 53 oddelki (po zatvoritvi nemških višjih razredov v Vrhu, Novem Vrbasu, Novem Sadu in Pančevu) ter 49 otroških zabavišč. Na teh zavodih deluje 797 učiteljev in 62 vrtnaric. Dočim je nemško šolstvo v naši državi tako, pa Hrvat v Burgenlandu in Slovenci na Koroškem nimajo pravzaprav niti ene osnovne šole v maternem jeziku. G. zvezni kancelar Ramek izjavlja, da so naši rojaki v Avstriji s stanjem javnih šol lahko zadovoljni. To pomeni, da bi tudi naši Nemci bili zadovoljni, ako bi jim mi namesto osnovnih šol z nemškim učnim jezikom dali utrakvistične takega tipa, kakor obstoje za Slovence v Avstriji. Jaz se bom za to vprašanje zanimal in sem odločen zadoštili potrebam naših državljanov nemškega jezika, da se jim kot državljanom skoro čisto jugoslovenske države omogoči popolnoma se priučiti našemu državnemu jeziku, ki ga v življenju neobhodno potrebujejo. Tega v popolnoma nemških šolah ne morejo doseči, ker se v njih poučuje državni jezik samo kot obližan predmet. Ta argument, s katerim g. zvezni kancelar Ramek opravičuje utrakvistične šole za Slovence v Avstriji, se popolnoma lahko porabi tudi za Nemce v naši državi, katerim je naš jezik prilično toliko potreben, kolikor avstrijskim Slovincem Nemški.

—r Članek v pomoč narodnim manjšinam je napisal v milanskem »Corriere della Sera« senator Luzzatti. Poziva Društvo narodov, da naj pomaga preganjanim narodnim manjšinam. Posebno

zatiranje manjšin vidi Luzzatti na Balkanu in v Nemčiji. Tej krutosti treba narediti konec, tajo izvaja italijanski gošpod senator. Voditelji Društva narodov bi morali pomisliti, kaj se lahko izčrpi iz narodnega in verskega zatiranja. Ko senator Luzzatti, v javnosti sicer zelo čislani mož, tako deklamira o potrebi varstva za manjšine po Evropi, se pa prav nič ne zveni za krivice in tiranstva, katerim sta izpostavljeni jugoslovenska in nemška manjšina v Italiji! Položaj narodnih manjšin v italijanski državi je mnogo slabši nego položaj manjšin v marsikaki drugi evropski državi. Dejstvo je, da Slovani najbolj upoštevajo varstvo manjšin in dejstvo je dalje, da se v Jugoslaviji celo z renitentnimi manjšinami kulantno postopa. Italija si je nadela madež, da je zaprla manjšinam šole v njihovem materinskem jeziku in jim odprla potujočevalnice; iz vseh uradov je pregnala jezik manjšin in izganjala celo iz cerkve. Ali gospod senator Luzzatti morda nič ne ve o tem? O, dobro ve vse, toda enako trdijo fašisti in nefašisti, da uživajo manjšine vse pravice in da je šolska politika državna potreba. Nič ni vreden Luzzattijev članek, ker se ne ozira na krivice, ki jih trpe manjšine v Italiji. Iz inozemstva mu doni na članek odgovor: Luzzatti, pometaj pred svojim lastnim pragom!

Splošne vesti.

— Naše dopisnike opozarjamo, če bi se ponovil slučaj, da bi jih kdo uradno zasliseval zaradi nepodpisanih ali šifriranih dopisov v Učiteljskem tovarišu naj izjavijo, da se je v tem slučaju obračati edino le na uredništvo Učiteljskega tovariša, ki je po zakonu odgovorno za dopise, in se nahaja v Ljubljani. Odklonilo naj izjavo, da bi bili v kaki zvezi z dopisi. Uredništvo bo v vsakem slučaju čuvalo uredniško tajnost, posebno pa proti tako reakcionarnemu postopanju, kakor so uradne poizvedbe za dopisniki nepodpisanih dopisov.

— Nekaj o močnatosti ter stanovski zavednosti in disciplini. »Jutro« je prineslo v svoji 59. številki kratko poročilo o zborovanju mariborskega učiteljskega društva. To poročilo pa ni imelo namena informirati javnosti o našem strokovnem in kulturnem delu, kakor bi pričakovali, ampak je bil zgolj nemožat izpad, najbrž plod onemogle osebne mržnje napram našemu občespoštovanemu in zaslužnemu tovarišu Hrenu. Najbolj žalostno na celi stvari pa je dejstvo, da je izšla ta notica nedvomno iz naših vrst, kajti kdo bi sicer vedel, kaj se razpravlja na naših zborovanjih. Opetovano smo že naglašali, naj se strogo stanovske in strokovne zadeve ne objavljajo v političnih časopisih, kajti javnost ne razume naših teženj vselej

LISTEK.

Vtisi in reminiscence z učiteljskega zborovanja.

Naš branik ni morda še nikoli zahteval toliko odločnih borcev, kot danes, ker ni bil naskok na veži, ki nas družijo in vežejo, še nikoli tako ljut, kot sedaj; in: morda ni bilo še nikoli toliko pasivnosti in toliko galerijsko razpoloženega občinstva med nami, kot v teh dneh. Dobrna polovica je doma, da izza zapetke kuka, kako se bo kaša skuhalo! »Saj skuhalo se bo tudi brez nas, — in če bo prevroča, si usten, mi zapečkarji, ne bomo oparili; če bo pa užitna, je bomo deležni! Saj smo tovariši — za vse enake pravice!«

Na skupnem ognjišču vre. In v loncu se nekaj smodi. Kdo neki je kriv? »Lonec«, pravimo mi in vilhamo nosove, pa loncu vade ne dolijemo.

Če riba pri glavi smrdi, ni riba nič dragocenejša od njene glave. Za ceno hlantanja po dobrem prigrizku, smo pozabili dihati s škrgami. Ideal, naš najdragocenejši nakit, je otopel v borbi za kruhek. Nezaupanje in nevera pa ne veže!

»Hočemo zastopnika pri oblasteh!« V tem »hočemo« je izražena vsa naša šibka odporna sila! Naše roke so proste, naša muskulatura prožna: ko bi se le enkrat napela za vse kar je resnično in pravo, bi spoznali vso nevrednost in nepotrebnost tega vzklaka!

Prvi molči zaradi izkušnje: kdo je za njimi in kdo ni? — drugi molči, ker se boji, da se mu beseda ne prenese in preobrne, da je več ne spozna, ker je zaobila nasproten pomen itd. Vsi so dobri s katerimi govoriš in vsi slabi o katerih govoriš!

Največja naša dobrina je bila, da smo soodločevali, ko so nam rezali kruh. Pri tem pa smo izgubili razum, srce in pa ljubezen, kajti vsi bi radi rezali!

Naše perilo se kaj rado pere v neprijaznih vodah. Če ni umazano, se pa prej umaže! Senzacije in pikanterije žejna publika pa stoji ob bregu in se gustira. Kar je vode potrebnega, naj se pere, a pere naj se tako, da ne bo še bolj umazano! In pere naj se v lastnem potoku, ki imej vsak stezo izhojeno vanj.

J. R.

Aforizmi in rekla iz življenja.

Kdo je kriv in kdo ne, se vprašamo! Med krivimi je večina, ker kriv je vsakdo, ki nemo stoji ob strani in se okorišča le od dela svojih tovarišev in jim ne pomaga ter dovoljno ne podpira skupnih stremeljenj. Ti vsi so krivi ravno tega — čez kar največkrat zabavljajo! Zato: delajmo pozitivno in skušajmo ustvariti, kar manjka in dopolniti, česar pogrešamo!

Vprašajmo se vedno: delamo li pozitivno ali negativno — zidamo, ali podiramo?

Nekaj bo pa le organizacija kriva: preveč se je ozirala na zadeve in koristi osebnega značaja, v katerih so se obračali člani do nje; pri tem je večina pozabila na splošne, vsem skupne interese in zadeve, kar je pravzaprav prva in prava ter glavna naloga organizacije.

Vsakdo vidi le pravice, a pozablja na dolžnosti, ki naj bi veljale le za druge.

Poglejmo v notranjost, če ni egoistični materializem prevladal altruizma, ki bi moral vladati v naših vrstah.

Cinizem je poteza značaja — je znak razkrajajoče se notranjosti, razvalina na kateri ne bo kalilo dobro seme. Cinik učitelj ni sposoben za ustvarjanje in pozitivno delo; za dušo otroka je — slana.

Ne ruši starega, obstoječega, dokler nisi na isto mesto postavil novega, boljšega!

Pravega idealizma, požrtvovalnosti ni več, tožijo stari tovariši; to je znak dobe — kuga, ki bo rodila spoznanje, ko bo še slabše kakor sedaj.

Včasih so bila idealna stremeljenja organizacije najvišja, danes so materialna, in to je zlo, ker se že v dušo novince vseje materializem mesto idealizma.

Ošabnost in prezirljivost med tovariši in tovarišicami je znak plitvega uma ali visoke domišljavosti.

Mi ne maramo onih, ki pristopajo v našo organizacijo z avlozjo tega, da bi dobili kako boljše mesto, pa tudi ne tistih, ki izstopijo iz organizacije, če mesta ne dobe. Načela naj veljajo!

L. J.

pravilno in se mnogokrat še tako lepa stremjenja tolačijo čisto napačno. S posebno naslado se pa sprejemajo od nasprotnikov napadi tovariša na tovariša. Ni menda še dovolj, da se moramo boriti z vsemi mogočimi protivniki, začnimo se še med seboj, člani iste organizacije, jemljimo si še sami ugled, ker nam ga ubijajo najbrž drugi še pre malo.

Ako dotičnemu tovarišu oziroma tovarišici ni po volji delovanje tov. Hrena kot zastopnika našega društva pri šolskih oblastih in pri UJU, ako ne soglaša z resolucijami, ki so se sprejele na njegov predlog, zakaj svojega mnenja in razlogov ne pove pri zborovanju, ki je edini pravi forum za to. No seveda, streljati izza plota je vsekakor bolj varno in ni treba toliko sposobnosti. To netaktnost mora obsojati vsak količnik objektivne in discipliniran član naše organizacije brez razlike strankarske pripadnosti. V stanovskih in strokovnih zadevah ne sme biti političnih diferenc, ako se hoče kaj doseči. Najmanj pa je strankarska prenapetost, kakršno je pokazal avtor omenjene notice, na mestu pri učitelju. Mi smo učitelji naroda, ne pa priganjači te ali one stranke in nobeni politični stranki ne priznavam monopola nad nami. Prvo je pošteno, vestno delo v šoli in narodno-kulturno delo izven nje, kar pa se tiče strankarskega naziranja, naj se milostno dovoli, da ima tudi učitelj svoje mnenje. Povedal sem te svoje misli le radi načelnosti in skupnih interesov. Ne bom branil tov. Hrena kot osebo, ker ga takšen napad sploh ne more žaliti. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da bo šel mirno preko tega in delal i v bodoče z dosedanjim vztrajnostjo in nesebičnostjo. — an.

— Po zborovanju mariborskega uč. društva je izšla pretekli teden v »Jutru« zelo neokusna notica. Ta notica se namreč več peča z že pred več letnim političnim udejstvom tov. Hrena, kakor pa z zborovanjem samim. Iz nje lahko sklepa nepoznavalec razmer, da mariborsko učiteljstvo ni enotno glede smeri naše stanovske organizacije in v šol. vprašanjih ter ima v svoji sredi nehalno članstvo, katero pri zborovanjih ne postopa odkrito, v javnosti pa ne tovariško. Nasproti temu ugotavljamo dejstvo, da so bile sprejete dotične resolucije soglasno. Za nje je glasovala tudi tovarišica, ki je s posredovanjem iznesla zadevo v »Jutro«. Za prostaki napad na našega tovariša ne zadene torej učiteljstva nobena krivda. Ob naši stanovski solidarnosti so se do sedaj razbile vse nakane naših dolgoletnih nasprotnikov. Ako pa se sedaj upajo nekateri naši »prijatelji«, da nas bodo oni na ta ali oni način razdvojili, potem jim povemo lahko na ves glas, da se zelo motijo.

— Seja narodno-prosvetnega odseka Pov. UJU se vrši 25. tm. ob pol 9. uri dopoldne v pisarni strok. tajništva. Na dnevnem redu je poslovnik prosvetne organizacije Pov. UJU in načrt socialno izobraževalnega počitniškega tečaja, ki ga namerava prirediti Pov. UJU. Ožji sosvet je dal nalogo odseku, da mu predloži načrt predavanj za ta tečaj. Opozorjamo člane, da o tem razmišljajo in pripravijo predloge. Posebej vabil za sejo ne bomo razpošiljali.

— Pošljite prepise in partituro »Čudežnih gosli«. Vse one, ki smo jim izposodili proti prepisu glasbeni del »Čudežnih gosli« prosimo, da nam čimprej pošljejo partituro in prepise, ker sicer ne moremo ustreči množičnim novim povpraševalcem, ki se oglašajo za glasbeni del »Čudežnih gosli«.

— Predsednike ali tajnike okrajnih učiteljskih društev prosimo, da nam pošljejo v zmlisu zadnje okrožnice izvoljene in konstituirane okrajne narodno prosvetne odseke.

— Za podporno društvo za učiteljski naraščaj je zbrala tovarišica Relči Schillerjeva na zborovanju Belokranjskega učiteljskega društva 7. marca 1925. Din 200. — Posnemajte!

— Ljubljanski Dnevnik, najbližji idejni in delovni sorodnik »Slovenca« in najintimnejši njegov prijatelj, kadar je treba udariti po čem, kar je učiteljskega; potomec tako slavnih in množičnih »neodvisnih listov«, kratke slave in še krajšega življenja in zastopnik tako mnogobarnih in izpreminjajočih se frakcij in strank, ki govori samo v visokem »tonu«, striže sedaj kakor tista stara baba, ki se je potapljala. Kakor čujemo, bo kmalu konec tudi tega potomca slavnih prednikov, tedaj bo vzel s seboj tudi tajnosti, ki smo jih baje mi izdali. Izgubili bomo zastopnika javne morale in nad vse vzvišene, pravičnega sodnika, ki mu ne bo kmalu para. Naj počiva v miru. — Amen!

† Šol. ravnatelj Anton Leban. V četrtek 12. t. m. je umrl v Stični na Dolenjskem g. Anton Leban, šol. ravnatelj v

pokoju. Pokojnik je bil eden od agilnih in zavednih stanovskih tovarišev, ki je zasledoval naše kulturno in stanovsko življenje do zadnjega z mladostno prožnostjo in zanimanjem. Bil je sotrudnik »Učitelj. Tovariša«, »Slovenskega Naroda« in tudi drugih listov, kot mladinski pisatelj se je udeleževal pri »Zvončku« in drugje. Anton Leban je bil rojen 30. nov. 1849. v Kanalu pri Gorici. Služboval je v Komnu in je med vojno prišel v zaledje, kjer se je po prevratu naselil v Stični, kjer je umrl. Pričakujemo od ožjih prijateljev in poznavalcev pokojnika, da se ga spomnijo s podrobnejšimi podatki iz njegovega življenja in delovanja.

— Par besed o imenovanjih. — Imenovanja so za nami. Vračajo se prošnje brez vsakih opazk. Kaj ne bi bilo bolje, da bi se imenovanja objavila — ker tako, se marsikomu zdi, da se mu je napravila krivica. Prizadeti so nekateri učitelji, brez stalnega mesta, z 10 in še več let službe, ki so že nekaj pretrpeli in žrtvovali za našo jugoslovansko misel, danes pa stoji strti in razočarani nad vsem dobrim in lepim. Tudi taki zaslužijo po zakonu srca in razuma vsaj trohico zadoščenja!

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru (na državnem moškem učiteljskem) se prične dne 27. aprila ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje naj se vpošljejo potom šolskega vodstva srezkemu poglavarju, da bodo najkasneje do 19. aprila 1925. v rokah izpraševalne komisije. Posebna obvestila o pristupu k izpitu se ne bodo razpošiljala. — Predsednik.

— II. književna tombola Jugoslovenske Matice. Do 7. t. m. so bile izžrebane sledeče številke: 45, 90, 4, 63, 66, 9, 88, 65, 48, 25, 38, 74, 42, 57, 62, 27, 54, 75, 33, 77, 46, 49, 36, 79. S temi številkami so bili zadeti vsi dobitki za ambe, terne, kvaterne, in činkvine. Danes se je vršilo žrebanje za tombolo in so bile izžrebane sledeče številke: 70 (sedemdeset), 37 (tridesetdeset), 44 (štirideset), 5 (pet), 64 (šestdeset), 24 (dvajset), 73 (sedemdeset), 83 (osemdeset), 76 (sedemdeset), 8 (osem), 10 (deset), 60 (šestdeset), 15 (petnajst), 69 (šestdesetdevet), 6 (šest), 85 (osemdesetpet), 18 (osemnajst), 28 (dvajsetosem), 16 (šestnajst), 53 (petdesettri), 55 (petdesetpet) in 80 (osemdeset). Kdor je s temi in prejšnjimi številkami zadel tombolo, naj pošlje svojo tablico pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, in sicer najkasneje do 21. t. m. Tega dne se bo za slučaj, da bo zadetih več tombol, nego je dobitkov, vršilo podrobno žrebanje.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne in meščanske šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 1. maja 1925 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za priпуск k usposobljenostni preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

»Radio-Balsamica« in sodba angleških oblasti o tem leku proti revmatizmu. Na podlagi mnenja višjih oblasti o tem leku je bil izdan patent v imenu angleškega kralja Jurija V. s pozdravom izumitelju dr. Ivanu Rahlejevu. V tem patentu je to zdravilo pohvaljeno kot posebno koristno za zdravljenje revmatizma ter je zato dovoljena prodaja tega zdravila po vsej Angliji. Tem povodom so bili dani iznajditelju dr. Iv. Rahlejevu vsi zakoniti privilegiji in je v povelju izrečno zagroženo, da se bodo strogo kaznovali vsi poizkusi falsificiranja ali ponarejanja tega zdravila. — Osebito je važno, da izdeluje to zdravilo vedno iznajditelj dr. Rahlejev sam v svojem moderno urejenem laboratoriju ter se ta lek more dobiti v dobro očuvanem stanju iz samega laboratorija, kateri se nahaja v Beogradu v Kosovskij ul. št. 43. V tem laboratoriju se sprejemajo in izvršujejo hitro in natančno vsa naročila tega zdravila ter se odpošljejo na dane naslove. Do sedaj doseženi uspehi zdravljenja s tem zdravilom je zelo velik, ker so mnogi revmatični bolniki v naši domovini ozdraveli po uporabi dveh do treh steklenic tega zdravila. V sled tega to zdravilo ni patentovano samo pri nas, ampak je patentovano tudi v devetindvajsetih drugih državah, v katerih se istotako prodaja.

— »Welche Folgen hat die Heranziehung des weiblichen Geschlechtes zum Lehrberufe?« Knjigo te vsebine je poslal tov. Porekar na naše uredni-

štvo za centralno strokovno knjižnico UJU. Ker bo knjiga izpopolnila našo knjižnico mu kličemo: Hvala! in živeli posnemovalci, ki vam marsikatera knjiga plesni v podstrešju, lahko bi pa izpopolnjevala našo strokovno knjižnico!

— Kdo proda 10. zvezek Štrekljevih Narodnih pesmi: Ponudbe E. Tiran, učit. Moravce.

— Nekaj zanimivih serij o postanku roč. zemljevidov Pohorja in Slov. goric ima v zalogi Učit. dom v Mariboru. Vsaka serija obsega 15 listov, iz katerih je razviden tehnični postopek pri tiskanju zemljevidov in je torej zelo priporočljivo učilo zlasti za višje organizirane osnovne in za meščanske šole. Ena serija stane 75 Din. S traki obrobjena in na palicah, da se jo lahko kar obesi na šol. hodnike ali učilnice pa 150 Din. Dotične šole, ki reflektirajo na to učilo, naj se zgledajo čimprej, ker je število serij nizko.

— Kupim »Ljubljanski Zvon« letnike 1886, 1888, 1895, 1896, 1898, 1916. —

— Ponudbe na Upravništvo »Učit. Tovariša«.

Kulturno gibanje.

— Pedagoško didaktičski krožek v Mariboru. Primoran sem ponovno apelirati na uvidenost in kolegialnost članov našega krožka, osobito onih izven Maribora, naj ne zadržujejo knjig brez potrebe po več mesecev ali celo vse leto. Neverjetno je, da je mogoče pri nas tako omalovaževanje in neumevanje napram knjižnici, ki naj bi bila glavni vir naše nadaljne izobrazbe. Kakšno korist ima učiteljstvo oz. krožek od knjige, ako jo preštudira v teku enega ali dveh let samo eden. Skoro bi bilo bolje, da knjižnico ukinemo in knjige kratkoma razdelimo. Prav posebno pa prosim za tovariško podporo glede vračanja knjig radi sklepanja letošnjega občnega zbora našega krožka. Prodl je namreč predlog, ki še bolj omiljuje že itak liberalne predpise glede izposojevanja. Odpravljena je globa in knjige se izposojujejo za neomejeno dobo oziroma za toliko časa, dokler kdo drugi ne zahteva dotične knjige. Sedaj je odvisno vse od vestnosti izposojevalcev, da bo knjižnica uspevala in da ne bo stala nekega dne popolnoma prazna. Če se sedanja pravila ne bodo obnesla, je lahko mogoče, da pridemo s strožjimi ukrepi v nasprotni ekstrem. Da olajšamo poseanje knjižnice članom izven Maribora, posluša knjižnica razum vsakega četrta (od 16. do 18. ure) tudi ob dnevih zborovanja mariborskega okoliškega društva, in sicer od 15. do 17. ure, kakor se je to izvajalo tudi doslej. — Knjižničar.

— Občni zbor Slov. Šol. Matice. Ker poteka sedanjemu odboru SSM poslovna doba, je treba misliti na nujne osebne izpremembe, ki se bodo morale izvršiti na obč. zboru. Ker je dosedanji zaslužni predsednik dr. Pivko izvoljen za poslanca, iz praktičnih razlogov ne bo mogel dalje zavzemati predsedniškega mesta. Iz razlogov ekonomije dela bo radi tega treba misliti tudi na drugega tajnika. Ker bo kazalo sklicati občni zbor za veliki teden in nas od tega loči le še kratek čas, priporočam interesiranemu članstvu, naj pripravi za občni zbor predloge, godne že za sklepanje, da se bo izrpal dnevni red brez zadrževanja. — Tajnik.

Učiteljski pravnik.

— Š Brezplačno zdravljenje velja tudi za porod. Neki tovariš nas vpraša: »Ali veljajo ugodnosti čl. 112 čin. zak. tudi za drž. uslužb., kadar gre do porodit v bolnico? 2. Ali je ljubljanska žen. bolnica državna? — Informirali smo se telefonsko o zadevi v bolnici in prejeli sledeč odgovor: Državne uslužbenke imajo tudi za slučaj poroda brezplačno lečenje v bolnici. Izkazati se morajo s posebnim uradnim potrdilom, kje so nastavljene in katere kategorije plačo dobivajo. Žen. bolnica v Ljubljani je državna.

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potem Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Franciskanaka ulica, šte. 6.

Ocene.

»ZVEZDICE«

se zove lična in moderno opremljena mladinska pesemska knjižnica, katero je izdala Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. — Na prvi hip nisem vedel, zakaj naj bi imela knjižnica ravno to ime. Ko sem jo pa prebrala, sem se prepričal, da je naslov prav primeren, kajti njene pesmice so prav tako srčkane, kakor zvezdice. Čim dalje sem po knjižnici listal, tem bolj sem bil razpoložen. Prečital sem jo že ponovno, a še mi ne da miru: še jo moram listati in listati. — Enak vtis je napravila knjižnica tudi na moje učenke. Ljubijo jo tako, da jo nosijo vedno s seboj in nekateri starši so mi pripovedovali, da jo nosijo s seboj tudi v posteljo. Reči moram, da je tovariš Jekl, ki je pesmice zbral, opilil in priredil, dober poznavatelj otroške duše. Knjižica je dosegla tudi uspeh, kakršnega še ni dosegla do sedaj nobena mladinska knjižnica, kajti tekom treh tednov se je morala ponatisniti že v tretjič. Želim, da bi ne bilo tovariša ali tovarišice, ki bi ne privoščil(la) svojim učencem in učenkam »Zvezdice«. Knjižica vsebuje duševne bonbončke. Učitelj mora podajati učencem dan na dan navadno cmoke. Naravnost krut bi bil, ako jim ne bi privoščil in preskrbel enkrat za spremembo tudi malo bonbonov. Prav na ta način bodo učenci uvideli, da jim želi učitelj(ica) dobro. Knjižica pouk zelo pospešuje in lajša učitelju delo. Pesmice se čitajo gladko in so po vsebini tako zanimive, da si jih vdolbe otrok nehoti. Vsak učenec si izbere to, kar ga zanima najbolj in nastane ti v razredu pri deklamovanju prava tekma. Tebi ni treba nič drugega, kakor poslušati in se veseliti. Otroci delajo sami. Knjižica je poceni, da si jo more kupiti tudi najrevnejši otrok. Stane samo 7 Din. Vrh tega se dopošljejo knjižice franco in dobijo učitelj(ice) — razpečevalci(ke) na vsakih 5 izvodov po 1 izvod v nagrado. Na ta način ostane založbi le po 5 Din za knjižico in menim, da mora imeti podjetje pri današnjih visokih tiskovnih troških na vsak način izgubo.

Ivan Matičič: »V robstvu«, roman tuge in boli. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1925. Strani 255, 8°. Cena trdo vezani Din 46.

Avtor znane knjige »Na krvavih poljanah« je napisal roman, v katerem je

HUMEKOVA ROČNA ŠOLSKA KNJIGOVEZNICA

je pravkar izgotovljena in opremljena z vsem orodjem in pripomočki, ki so potrebni za vezavo knjig.

Ročna šolska knjigoveznica je zložljiva v malem ročnem zabojčku in je zato posebno primerna za prenašanje iz kraja v kraj.

Ročna šolska knjigoveznica je opremljena v prvi vrsti za vezavo knjig v šoli, potom šolske dece, za rokotvorni pouk.

Ročna šolska knjigoveznica služi lahko tudi za rokotvorni pouk v lepenkarstvu, ker ima vse potrebno orodje tudi za to panogo rokotvorbe.

Knjigoveznica vsebuje: stiskalnice, šivalnico, žlebila, ravnila, deščice za stiskanje, vijake, vreteno s sukancem, trakom in blazinico za šivanje, oblič, vložek za lepenko, platno in papir, dva noža, škarje, žagičo, gladila, železno in leseno kljuko in brusni kamem.

Cena kompletno opremljene knjigoveznice z ličnim ročnim zabojčkom je Din 1150.—

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani ima nove suhe preparate:

zeleno žabo Din 45.—
sekuljo (Rana muta) Din 45.—

Naročila učil sprejema: TVORNIKA UČIL IN ŠOLSKIH POTREBŠČIN V LJUBLJANI.